

Bijlage 1

Begrippenkader transitieplan

Dementiekundige basiszorg

Dementiekundige basiszorg biedt een antwoord op zowel fysieke, psychische als sociale noden van personen met dementie en houdt bovendien rekening met de mogelijkheden en de noden van de mantelzorgers. De verantwoordelijkheid, de regie blijft zoveel mogelijk in handen van de persoon met de dementie en zijn mantelzorgers.

Dementiekundige basiszorg kan, indien van toepassing, onder meer huishoudelijke, verzorgende, zorgkundige, verpleegkundige, administratief/sociaal-financiële hulp op maat van personen met dementie en hun omgeving omvatten. Onlosmakelijk hiermee verbonden is vraagverheldering, informatie, doorverwijzing en psycho-sociale ondersteuning. Deze laatste zijn een opdracht van elke woonzorgvoorziening¹.

Dementiekundige basiszorgverlener

Basiszorgverleners zijn zorgverleners die in direct contact staan met de cliënt of de patiënt. Binnen de contouren van de thuiszorg en de thuiszorg ondersteunende voorzieningen van het woonzorgdecreet gaat het onder meer om thuisverpleegkundigen, verzorgenden, zorgkundigen vrijwilligers, logistieke hulpen, oppashulpen, de medewerkers van een lokaal dienstencentrum, het begeleidend personeel van de diensten gezinszorg en aanvullende thuiszorg en de diensten voor logistieke hulp, de maatschappelijk werkers van de diensten maatschappelijk werk van de ziekenfondsen, de medewerkers van dagverzorgingscentra Deze basiszorgverleners kunnen als dementiekundig beschouwd worden wanneer zij via ervaring met zorgverlening aan personen met dementie en hun omgeving in combinatie met permanente dementiespecifieke vorming en intervisie/supervisie hun opdracht als basiszorgverlener op maat van en in overleg met personen met dementie en hun mantelzorgers vervullen².

¹ Vlaamse Regering: Kabinet van Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, Jo Vandeurzen. *Transitieplan 'Dementiekundige basiszorg in het natuurlijk thuismilieu'*. Brussel, Vlaamse Regering, 2014. (niet-gepubliceerde cursus)

² Vlaamse Regering: Kabinet van Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, Jo Vandeurzen. *Transitieplan 'Dementiekundige basiszorg in het natuurlijk thuismilieu'*. Brussel, Vlaamse Regering, 2014. (niet-gepubliceerde cursus)

Dementiekundige begeleiding en ondersteuning in complexe zorgsituaties

Wanneer de actoren die dementiekundige basiszorg leveren aan hun limieten komen of wanneer de zorgsituatie dermate complex is, wordt langdurige begeleiding en ondersteuning aangeboden door de diensten maatschappelijk werk van de ziekenfondsen. Het gaat om een hulpverleningsmethodiek, aangeboden als typemodule, vertrekkende vanuit een integrale en actor-overstijgende vraagverheldering waarbij de persoon met dementie (of zijn mantelzorger) in elke fase van zijn persoonlijk zorgtraject een beroep kan doen op een professionele dementiekundige zorgverlener¹.

Referentiepersoon dementie (intern deskundige)

Een referentiepersoon dementie is een professionele hulpverlener met focus op de ondersteuning van professionele basiszorgverleners die ingezet worden bij personen met dementie. Het is een 'professional' voor 'professionals'. Referentiepersonen dementie worden beschouwd als interne deskundigen in dementie. Hoewel referentiepersonen dementie niet ingezet worden in de directe zorgverlening, vormen zij in woonzorgvoorzieningen een belangrijke hefboom voor kwalitatieve zorg en begeleiding op maat van personen met dementie en hun mantelzorgers.

Een referentiepersoon dementie kan de taak van dementiekundige basiszorgverlener opnemen maar het zijn twee onderscheiden functies. De focus van de dementiekundige basiszorgverlener is immers rechtstreeks gericht op de persoon met dementie en zijn mantelzorger(s)².

Dementie-expert (extern deskundige)

De dementie-expert is een **onafhankelijk specialist** die in eerste instantie ondersteuning (via advies over cliëntsituaties, vorming, supervisie of netwerking) biedt aan de referentiepersonen dementie van de woonzorgvoorzieningen. Indien een woonzorgvoorziening niet beschikt over referentiepersonen dementie, dan kunnen de dementiekundige basiszorgverleners ook bij deze dementie-expert terecht. De dementie-experten kunnen adviseren over de diverse wetgevende kaders (juridisch, financieel,...), bij

¹ Vlaamse Regering: Kabinet van Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, Jo Vandeurzen. *Transitieplan 'Dementiekundige basiszorg in het natuurlijk thuismilieu'*. Brussel, Vlaamse Regering, 2014. (niet-gepubliceerde cursus)

² Vlaamse Regering: Kabinet van Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, Jo Vandeurzen. *Transitieplan 'Dementiekundige basiszorg in het natuurlijk thuismilieu'*. Brussel, Vlaamse Regering, 2014. (niet-gepubliceerde cursus)

problematische scharniermomenten in het zorg- en begeleidingsproces en bij specifieke situaties in het dementieproces (bv. uitdagend gedrag gesteld door de persoon met dementie). De dementie-expert kan ook rechtstreeks specialistisch advies geven aan personen met dementie en hun mantelzorgers zonder evenwel in de plaats te treden van de dementiekundige zorgverleners. Evenmin nemen zij de langdurige begeleiding en ondersteuning op¹.

¹ Vlaamse Regering: Kabinet van Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, Jo Vandeurzen. *Transitieplan 'Dementiekundige basiszorg in het natuurlijk thuismilieu'*. Brussel, Vlaamse Regering, 2014. (niet-gepubliceerde cursus)